

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

Quæstio I. De natura, objecto, & præstantia virtutis Religionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

DISTINCTIO I.

De Virtute Religionis, & varijs ejus Actibus.

QUAESTIO I.

De natura, objecto, & praestantia virtutis Religionis.

2. **N**omen *Religionis* à *religando* dictum est, eò quòd nos Omnipotenti DEO religet, seu astringat; juxta illud D. Augustini, *lib. De vera Relig.* circa finem: *Religet nos Religio uni Omnipotenti Deo.* Quamvis alij aliam hujus nominis derivationem assignent, dum volunt, Religionem dici à *relegendo*, quòd ea, quæ ad cultum Divinum pertinent, sæpiùs sint animo relegenda, seu revolvenda: vel tandem à *reeligendo*, quòd per eam Deum, quem per peccatum rejecimus, rursùm eligamus, seu reeligamus.

3. Tripliciter autem sumitur Religio. I. Pro virtute, qua debitum Deo cultum exhibemus. II. Pro fórmula cultus Divini omnibus communi, per quam mancipantur homines obsequio Divino, quantum præcisè necessarium est ad salutem consequendam: sic dicitur Religio Christiana, & Religio Catholica. III. Pro Statu Religioso; nec aliud est, quàm Fidelium ad Christianæ Charitatis perfectionem tendentium, edictis votis perpetuæ Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ, stabilis in communi vivendi modus: in quo sensu dicitur *Religio Seraphica, Religio S. Dominici*, &c. & ejus Professores dicuntur *Religiosi*, & quandoque *Regulares*, à speciali Regula, quam profitentur. In proposito sumitur Religio in prima duntaxat acceptione, seu quatenùs est virtus, prout inscriptio præsentis Distinctionis, & Quæstionis, satis indicat, ibi: *De Virtute Religionis.*

4. CONCL. I. Religio est virtus moralis, inclinans ad debitum cultum DEO tanquam primo rerum omnium Principio exhibendum. Ita Lactantius *lib. 4. Divin. Instit. cap. 28.* estque in re

L I com-

communis. Dicitur, *Virtus*; quæ particula stat loco generis. Et additur, *Moralis*, ad differentiam Virtutum Theologicarum, à quibus distinguitur.

5. Dicitur ulterius, *ad debitum cultum* &c. Ubi per cultum intelligitur honor, non quidem quomocunque, sed cum quadam animi submissione exhibitus *Deo*, tanquam primo rerum omnium Principio, prout denotant verba sequentia. Nam hujusmodi submissionem honor in genere non includit; quia honor exhibetur non solum Superioribus, sed etiam æqualibus, imò & inferioribus, juxta illud Apostoli Rom. 12. *Honore invicem prævenientes*. Honor quippe generatim nihil aliud est, quam testimonium excellentiæ alterius; Cultus autem ulterius addit submissionem unius ad alium: unde Deus honorat quidem Sanctos, non verò colit. Nos verò per virtutem Religionis non solum absolutè seu nudè honoramus Deum, ipsius protestando excellentiam; sed etiam colimus, protestando supremam ejus excellentiam, nostramque ad ipsum submissionem, tanquam ad primum rerum omnium Principium: utpote cum omnia producat, conservet, atque gubernet infinità Sapientiã, Bonitate, atque Potentiã suã.

Objectum
Religionis
quale?

6. CONCL. II. Objectum materiale atque immediatum Religionis, siue *Objectum Quod* (ut loquuntur Theologi) non est Deus, sed ipsemet debitus cultus Deo exhibendus; quamvis virtus Religionis remotè quodammodo, & indirectè, etiam Deum respiciat pro objecto, nempe pro *Objecto Cui*: id est, quem attingit per actus suos tanquam finem, seu cui debitum cultum exhibere studet. Ita Lessius *lib. 2. de just. & jure, cap. 30. dubitat. 2.* Herincx *disp. 1. de Religione, quest. 1.* estque in re communis. Ratio est: quia per hoc Religio differt à tribus Virtutibus Theologicis, Fide, Spe, & Charitate, quòd hæc immediatè respiciant Deum, tanquam *Objectum Quod*, saltem primum; ideòque immediatè nos jungant Deo. Econtra verò Religio respicit immediatè cultum Deo exhibendum, tanquam *Objectum Quod*, ipsum verò Deum tanquam *Objectum Cui*, seu mediante cultu, qui ei exhibetur. (a) Porro Objectum formale Religionis vel est ipsa Divina Excellentia, vel debitum in ea fundatum, indèque consurgens honestas colendi Deum.

(a) Ut dicitur
in Tract.
4. Dist. 1.
n. 8. & 10.
Religio inter
virtutes
Moralis
præstantissima.

7. CONCL. III. Etsi Virtutes Theologicæ sint præstantiores Religione, eò quòd immediatè attingant Deum, ramen inter Virtutes Morales Religio est omnium præstantissima. Ita Doctores

res communiter cum D. Thoma 2.2. q. 81. art. 6. Ratio est: quia excellentia virtutum desumitur ex præstantia objecti, ac modi illud attingendi: atqui Religio post Virtutes Theologicas (ut pote quæ pro objecto immediato habent ipsummet Deum) habet objectum præstantissimum, videlicet debitum cultum Deo exhibendum, simulque magis de propinquo accedit ad Deum, tanquam ultimum finem nostrum; ergo. Minor probatur inductione: nam Misericordia v. g. respicit pro objecto miseriam Proximi sublevandam, Justitia jus suum cuiilibet reddendum, & sicloquendo de cæteris; At Religio respicit pro objecto cultum Deo exhibendum, sicque propinquius attingit Deum.

8. CONCL. IV. Nihilominus actus Virtutum Theologicarum, cum aliarum omnium, possunt à virtute Religionis imperari, sicque aliquo modo ad hanc spectare. Ita Herinx *loc. cit. n. 3.* Ballæus *tom. 1. §. Religio. 7. num. 5.* & alij. Ratio est: quia omnes actus aliarum Virtutum possunt assumi ut medium colendi Deum, atque supremam ejus excellentiam profitendi. Sic D. Augustinus c. 3. *Enchiridij* ait, quod *Deus colitur Fide, Spe, & Charitate.* Similiter D. Jacobus *in sua Canonica cap. 1.* ait: *Religio munda & immaculata hæc est, visitare pupillos & viduas in tribulatione eorum, & immaculatum se custodire ab hoc sæculo.* Hoc quippe verificatur ex eo, quatenus ex motivo colendi Deum, nostramque erga eum submissionem profitendi, tales Virtutum actus elicimus; qui proinde à virtute Religionis imperantur, seu causantur. Nisi dicere velis cum Lessio *loc. cit. n. 12.* Religionem & Cultum interdum sumi generatim pro omni Virtutis officio, quo ordinamur ad Deum, sicque accipi in citato S. Scripturæ textu.

A Religione possunt imperari actus virtutum Theologicarum, & aliarum omnium.

QUÆSTIO II.

De varijs actibus virtutis Religionis.

9. **A**dvertendum, quòd quamvis Religio interdum sumatur generatim pro omni actu virtuoso, quo ad Deum ordinamur, eique obedire & placere studemus (nam & hoc modo servire Deo, sicque nostram erga Deum submissionem profiteri satagimus) propriè tamen illi sint actus virtutis Religionis, atque ab ea proximè eliciantur, qui peculiariter continent nostram erga Deum subjectionem, seu quibus propriè

Religio generatim, & propriè accepta.